

ISSN 2226-0099

Міністерство аграрної політики
та продовольства України
державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет»

Таврійський науковий вісник

Випуск 83

Херсон – 2013

*Рекомендовано до друку вченою радою
Херсонського державного аграрного університету
(протокол № 5 від 30.01.2013 року)*

Таврійський науковий вісник: Науковий журнал. Вип. 83 - Херсон: Гринь Д.С., 2012. - 432 с.

Видається за рішенням Науково-координаційної ради Херсонської області Південного наукового центру Національної академії аграрних наук України, вченої ради Херсонського державного аграрного університету та Президії Української академії аграрних наук з 1996 року. Зареєстрований у ВАК України в 1997 році “Сільськогосподарські науки”, переєстрацію пройшов у червні 1999 року (Постанова президії ВАК № 1-05/7), у лютому 2000 року (№ 2-02/2) додатково “Економіка в сільському господарстві”, у червні 2007 року (№ 1-05/6) додатково “Іхтіологія” та у квітні 2010 року “Сільськогосподарські науки” (№ 1-05/3). Свідцтво про державну реєстрацію КВ № 13534-2508 ПР від 10.12.2007 року.

Редакційна колегія:

1. Базалій В.В.	- д.с.-г.н., професор, головний редактор;	
2. Морозов В.В.	- к.с.-г.н., професор, заст. головного редактора;	
3. Федорчук М.І.	- д.с.-г.н., професор, заст. головного редактора;	
4. Подаков Є.С.	- к.е.н., доцент, відповідальний редактор;	
5. Ушкаренко В.О.	- д.с.-г.н., професор, академік НААНУ;	
6. Євтушенко М.Ю.	- д.б.н., професор, чл.-кор. НААНУ;	
7. Лавриненко Ю.О.	- д.с.-г.н., професор, чл.-кор. НААНУ;	
8. Пелих В.Г.	- д.с.-г.н., професор, чл.-кор. НААНУ;	
9. Андрусенко І.І.	- д.с.-г.н., професор;	
10. Арсан О.М.	- д.б.н., професор;	23. Наконечний І.В.
11. Благодатний В.І.	- д.е.н., професор;	24. Нежлукченко Т.І.
12. Бойко М.Ф.	- д.б.н., професор;	25. Пилипенко Ю.В.
13. Вовченко Б.О.	- д.с.-г.н., професор;	26. Салатенко В.Н.
14. Гамаюнова В.В.	- д.с.-г.н., професор;	27. Соловійов І.О.
15. Грановська Л.М.	- д.е.н., професор;	28. Танклевська Н.С.
16. Дебров В.В.	- д.с.-г.н., професор;	29. Філіп'єв І.Д.
17. Кудряшов В.П.	- д.е.н., професор;	30. Ходосовцев О.Є.
18. Лимар А.О.	- д.с.-г.н., професор;	31. Шерман І.М.
19. Мармуль Л.О.	- д.е.н., професор;	32. Лазер ПН.
20. Міхеєв Є.К.	- д.с.-г.н., професор;	- к.с.-г.н., професор.
21. Морозов О.В.	- д.с.-г.н., професор;	
22. Мохненко А.С.	- д.е.н., професор;	

ЗМІСТ

ЗЕМЛЕРОБСТВО, РОСЛИННИЦТВО, ОВОЧІВНИЦТВО ТА БАШТАННИЦТВО	3
Базалій В.В., Бойчук І.В., Ларченко О.В., Бабенко Д.В., Базалій Г.Г. Характер прояву зимостійкості та врожайності сортів пшениці м'якої різного типу розвитку залежно від умов вирощування.....	3
Базалій В.В., Панкєєв С.В., Каращук Г.В., Жужа О.О. Урожайність зерна сортів пшениці м'якої і твердої озимої залежно від фону живлення в умовах південного степу України	10
Адамень Ф.Ф., Прошина І.О. Вплив застосування гербіцидів на ріст, розвиток та врожайність сафлору красильного в незрошуваних умовах півдня України.....	19
Алмашова В.С., Онищенко С.О., Урсал В.В. Агроекологічні аспекти вирощування насіння гороху овочевого на півдні України при зрошенні за умов збалансованого природокористування	23
Василенко Н.Е. Чиста продуктивність фотосинтезу рицини	27
Вишневська Ю.С., Адамень Ф.Ф. Вплив системи удобрення на продуктивність стеблостою рослин льону олійного	31
Вожегова Р.А., Грановська Л.М., Миронова Л.М., Клубук В.В., Вердиш М.В. Економічна ефективність виробництва сої сортів селекції інституту зрошуваного землеробства НААН в Україні	34
Дем'янова О.О. Стан земель сільськогосподарського призначення в межах Херсонської області	40
Жуйков О.Г. Агроекологічне обґрунтування залучення гірчиці білої до незрошуваних сівозмін Сухого Степу.....	44
Заєць С.О., Василенко Р.М., Степанова І.М., Шаталова В.В. Продуктивність ріпаку озимого залежно від впливу різних компонентів препарату мочевино-к в умовах Південного Степу України	52
Звягінцева А. М. Основні елементи продуктивності ячменю ярого та їх взаємозв'язок із стійкістю до комплексу шкідливих організмів.....	55
Квітко Г.П., Протопіш І.Г., Коваленко О.А. Багаторічні бобові трави – безальтернативний попередник пшениці озимої в біологічному землеробстві Лісостепу Правобережного	60
Лавриненко Ю.О., Вожегова Р.А., Клубук В.В., Марченко Т.Ю. Прояв і мінливість ознак «висота рослин» і «висота кріплення нижнього бобу» у сортів та гібридів сої різних груп стиглості при зрошенні	65
Лавриненко Ю.О., Михаленко І.В., Рубан Б.В. Продуктивність і збиральна вологість зерна гібридів кукурудзи різних груп стиглості в умовах зрошення півдня України	73
Ликов С.В., Ізотов А.М. Продуктивність сортів озимого ячменю та сортів дворучок в умовах передгірної зони Криму	79
Макуха О.В., Федорчук М.І. Особливості генеративного розвитку foeniculum vulgare mill. При інтродукції в посушливих умовах півдня України.....	83
Морозов В.В., Писаренко П.В., Суздаль О.С., Булігін Д.О. Лінійний розвиток рослин новітніх сортів сої залежно від режимів зрошення та густоти стояння рослин	89

Онуфран Л.І. Продуктивність ячменю ярого залежно від сорту, норм висіву і добрив.....	96
Рудаков Ю.М., Федорчук М.І., Гончар Н.В., Козечко В.І. Вплив попередників і добрив на якість зерна озимої пшениці в умовах Північного Степу України	101
Семен Д.Т. Вплив режимів зрощення дозування добрив і площ живлення на врожай та біохімічний склад насіння гарбуза великоплідного.....	105
Ушкаренко В.О., Філіпова І.М. Вплив елементів технології вирощування на продуктивність розторопші на зрощуваних землях півдня України	110
Цицюра Т.В. Тривалість міжфазних періодів вегетації редьки олійної залежно від абіотичних факторів і технологічних прийомів вирощування в умовах Лісостепу правобережного.....	116
Чернобай Л.М., Музафаров Н.М., Сікалова О.В., Китайова С.С. Екологічна пластичність гібридів кукурудзи у степовій зоні України.....	122
Чернишенко П.В. Особливості реакції сучасних сортів сої на елементи основного удобрення в умовах східної частини лісостепу України.....	128
Федорчук М.І., Філіпов Є.Г. Вплив строків сівби на продуктивність рослин сафлору красильного в умовах зрощення півдня України.....	137
Ярчук І.І., Горщар В.І., Божко В.Ю., Мороз О.О. Вплив основних технологічних заходів на елементи структури урожаю ячменю озимого.....	141
ТВАРИННИЦТВО, КОРМОВИРОБНИЦТВО, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПЕРЕРОБКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	145
Бурак В.Г., Ряполова І.О., Зашепкіна Н.М. Оцінка сертифікації та стандартизації продукції на підприємстві.....	145
Вороненко В.І., Писаренко Н.Б. Моніторинг генетичної структури жирномолочного типу української червоної молочної породи.....	150
Геккієв А.Д. Типи спадковості за компонентами фенотипової мінливості ознак молочної продуктивності корів	156
Гузєєв Ю.В., Вінничук Д.Т. Козівництво - перспективна галузь тваринництва України.....	161
Гузєєв Ю.В., Папакіна Н.С. Про необхідність збереження доместикаційного біорізноманіття сільськогосподарських тварин.....	165
Держговський О.О. Гістологічні властивості печінки свиней при використанні кормів різних технологій приготування	171
Іванов В.О., Панкєєв С.П., Ліпісівський В.М. Оцінка відтворювальних якостей свиноматок залежно від терміну поросності в умовах ДПДГ Інституту рису Скадовського району Херсонської області.....	174
Іовенко В.М., Іщенко С.М. Порівняльний аналіз імуногенетичних особливостей овець півдня України.....	178
Назаренко С.О. Особливості регулювання світлового режиму для курчат-бройлерів сучасних кросів.....	181
Нежлукченко Т.І., Обоїста Т.В. Особливості відтворювальної здатності овець асканійської тонкорунної породи та таврійського типу	188
Ряполова І.О., Бурак В.Г. Досвід застосування ЕМ – технологій у тваринництві	192

Чалая О.С. Вплив різних рівнів кадмію та свинцю в раціоні молодняка свиней на продуктивність і забійні якості	196
МЕЛІОРАЦІЯ І РОДЮЧІСТЬ ГРУНТІВ	203
Андрусенко І.І., Задніпрський К.О. Способи і режими зрошення виноградників Криму	203
Грановська Л.М., Подмазка О.В. Індикатори впливу на гідрогеолого-меліоративний стан сільськогосподарських земель	211
Рокочинський А.М., Фроленкова Н.А., Коптюк Р.М. Інвестиційна оцінка проектів оптимізації водорегулювання осушуваних земель з урахуванням основних чинників впливу	216
ЕКОЛОГІЯ, ІХТІОЛОГІЯ ТА АКВАКУЛЬТУРА	221
Адамень Ф.Ф., Паштецький В.С., Плугатар Ю.В., Стрельчук Л.М. Ліс в степу: особливості агротехніки та породний склад	221
Адамень Ф.Ф., Паштецький В.С., Плугатар Ю.В. Природно-ресурсний потенціал регіону: удосконалення оцінки та оптимізація використання природних ресурсів	226
Адамень Ф.Ф., Плугатар Ю.В. Лісотипологічна класифікація лісів України	231
Гафіатулліна О.Г., Охріменко О.В. Моніторинг гідрохімічного стану річки Дніпро міста Херсон	238
Ляшенко О.М. Застосування методів data mining при аналізі параметрів надзвичайних ситуацій природного характеру на прикладі лісових пожеж	243
Пилипенко Ю.В., Оліфіренко В.В., Рачковський А.В. Проблеми рибогосподарського використання природних водойм і шляхи їх вирішення	248
ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ	252
Аверчев О.В., Аверчева Н.О. Економічне обґрунтування вирощування круп'яних культур в умовах зрошення півдня України	252
Аверчева Н.О. Напрями та ефективність державної підтримки тваринництва	259
Багорка М.О. Дослідження основних підходів щодо визначення сутності маркетингової стратегії	265
Бойко Л.О., Ніколенко Г.Б. Стан виробництва сільськогосподарської продукції фермерськими господарствами	273
Грановська Л.М., Сакун К.В. Теоретичне узагальнення аспектів розміщення та розвитку виробництва плодово-ягідної продукції	277
Кірюшатова К.В. Аспекти подолання кризової ситуації в банках	282
Кобець В.М. Механізм стимулювання ефективного виробництва засобами податкової політики на конкурентних ринках	286
Крикунова В.М. Сучасний стан і чинники розвитку технопарків в Україні	293
Ларченко О.В., Лобода О.М. Інформаційна модель оптимальної поведінки виробника в умовах конкуренції	299
Любенко О.І., Мухіна І.А. Аналіз використання трудового потенціалу Херсонської області в аграрній сфері економіки	303
Міхєєв Є.К. Експертний підхід до вилучення і представлення знань в інтелектуальні системи	309
Минкіна Г.О. Страховий ринок України: проблеми і перспективи розвитку	317

Москаленко Ф.І. Вимоги до програмного забезпечення та класифікація комп'ютерних аудиторських програм в Україні	322
Наконечна К.В. Проблеми підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва	327
Палапа Н.В. Економічна розбалансованість та соціально-екологічні проблеми сільських поселень	332
Петрова О.О. Чинники виникнення ризиків сільськогосподарського виробництва	336
Подаков Є.С. Сучасні проблеми фінансування діяльності сільськогосподарських підприємств	342
Потравка Л.О. Інвестиційні чинники структурних трансформацій економіки України	347
Пристемський О.С. Сутність фінансової безпеки та її місце в системі фінансової безпеки держави для суб'єктів підприємництва	353
Сергєєва Ю.А., Зубрійчук А.А. Психографічне дослідження споживачів тютюнових виробів і засоби протидіючого маркетингу	357
Сисосенко І.А. Теоретичні узагальнення щодо розуміння сутності поняття «бізнес-аналітика»	362
Федорчук О.М. Організаційно-економічне вдосконалення сучасної комерційної інфраструктури АПК України	366
Федорчук Є.М. Проблеми та перспективи виробництва та реалізації олійних культур в Україні	371
Анотації	378
Аннотации	393
Summaries	409

2. Статистичний збірник «Наукова та інноваційна діяльність в Україні» за 2011 рік /Державний комітет статистики України: [від. за випуск І.В. Крачова]. - К. Держкомстат України, 2011. – С.25-105.

УДК: 336.02:321.01:334.716

СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ТА ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Пристемський О.С. – к.е.н., доцент, Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Перехід України до ринкових умов ведення господарства обумовив появу цілого ряду проблем в економічній системі та діяльності суб'єктів підприємництва. Відповідно підприємці не мали можливості вирішувати їх швидко та з максимальною ефективністю, оскільки був відсутній практичний досвід і методологічна база для цього. Однією з основних проблем будь-якої економічної системи є забезпечення її ефективної та стабільної діяльності. У сучасних мінливих та висококонкурентних умовах дуже важливими стають питання саме стабільного безкризового розвитку.

Питання забезпечення безпеки держави та окремих її складових на сьогоднішній день є надзвичайно актуальними. І якщо раніше наукова думка зосереджувала свою увагу виключно на економічній безпеці, то сьогодні все більше науковців наголошують на необхідності створення фінансової безпеки як окремого елемента системи економічної безпеки, що має відповідати за безпеку саме сфери фінансових відносин.

Стан вивчення проблеми. Теоретичними дослідженнями в сфері фінансової безпеки держави та суб'єктів підприємництва, а також окремими аспектами, що необхідні для формування системи фінансової безпеки, займалися такі вчені, як Альтман Е., Барановський О.І., Бівер В., Білик М.Д., Бланк І.А., Василик О.Д., Горячева К.С., Дайновський Ю., Спіфанов А.О., Іванова Г.П., Крижанівська В.Г., Кардаш В., Короткова Е.М., Мельник Т.М., Москаленко В.П., Таффлер Т., Терещенко О.О., Салига С.Я., Скударь Г.М., Уткін Е.А. та інші. Проте малодослідженим питанням залишається визначення значення та місце фінансової безпеки суб'єктів підприємництва в системі фінансової безпеки держави.

Завдання і методика досліджень. Методологічною базою дослідження стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених. Методичною базою стали загальнонаукові методи та механізми забезпечення фінансової безпеки суб'єктів підприємництва в системі фінансової безпеки держави.

Метою статті є визначення сутності фінансової безпеки та визначення її місця в системі фінансової безпеки держави для суб'єктів підприємництва.

Результати досліджень. Питання фінансової безпеки є системними, оскільки стосуються і пов'язують окремі країни, регіони, господарські суб'єкти,

політику, економіку, фінанси тощо. Фінансова безпека охоплює: фінансову безпеку окремого громадянина, домашніх господарств, населення в цілому, підприємців, підприємств, організацій, установ та їх асоціацій, галузей господарського комплексу, регіонів, окремих секторів економіки, держави та різноманітних міждержавних утворень, світового співтовариства в цілому [3].

Фінансова безпека є важливою складовою частиною економічної безпеки держави, що базується на незалежності, ефективності і конкурентоспроможності фінансово-кредитної сфери України, яка відображається через систему критеріїв і показників її стану, що характеризують збалансованість фінансів, достатню ліквідність активів і наявність необхідних грошових і золотовалютних запасів. Вона є ступенем захищеності фінансових інтересів на всіх рівнях фінансових відносин та виступає рівнем захищеності громадянина, домашнього господарства, верств населення, підприємства, галузі, сектора економіки, ринку, держави фінансовими ресурсами, достатніми для задоволення їх потреб і виконання існуючих зобов'язань [4].

Фінансова безпека являє собою стан фінансової, валютної, грошово-кредитної, банківської, бюджетної, податкової, розрахункової, інвестиційної та фондової систем, а також системи ціноутворення, яка характеризується збалансованістю, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх негативних впливів, здатністю відвернути зовнішню фінансову експансію, забезпечити фінансову стійкість, ефективне функціонування національної економічної системи та економічне зростання [1].

Основними цілями функціонування фінансової безпеки є досягнення суб'єктом певного збалансованого, стійкого до внутрішніх і зовнішніх негативних впливів стану, а також забезпечення ефективного функціонування економічних систем. Сферами її впливу є: бюджетна сфера та державне регулювання фінансових ринків; грошово-кредитна сфера; страхування; небанківські фінансові послуги; фондовий ринок.

На сьогоднішній день недостатньо приділяється уваги фінансовій безпеці суб'єктів підприємництва, як однієї з основних складових фінансової безпеки держави. Питання методології формування фінансової безпеки суб'єктів підприємництва сфери матеріального виробництва є недостатньо розробленими. Необхідно більше уваги приділяти питанням упровадження механізмів забезпечення фінансової безпеки саме на рівні суб'єктів підприємництва сфери матеріального виробництва, що пов'язані зі значною кількістю ризиків і нестабільністю як внутрішнього, так і зовнішнього їх середовища, а також загрозами їх поглинань, зокрема через процедури банкрутства [2].

Сучасний суб'єкт підприємництва, діючи у висококонкурентному середовищі в умовах невизначеності, постійно мусить приймати певні фінансово-господарські рішення, що мають забезпечити виконання його основної функції – одержання та максимізація прибутку. Таким чином, фінансова безпека є однією з найважливіших складових системи економічної безпеки суб'єктів підприємництва, оскільки саме фінансова складова є основою в сучасній економіці, як на макро-, так і на макрорівні. Сучасна економіка реалізує свої функції шляхом використання фінансових механізмів, за допомогою фінансових методів, важелів, стимулів, переслідуючи при цьому фінансові цілі.

Фінансова безпека суб'єкта підприємництва є однією з найважливіших складових економічної безпеки ще й тому, що саме через грошові потоки організації та їх управління здійснюється вплив на більшість економічної системи підприємства. Фінансові відносини та методи управління фінансовими потоками підприємства набувають усе більшого значення і тому їх слід розглядати як складову економічної діяльності підприємства. Тому необхідно, з одного боку, підкреслити логічний взаємозв'язок між економічною та фінансовою складовою діяльності господарських суб'єктів, а з іншого - акцентувати увагу на розгляді саме фінансової безпеки як самостійної складової їх діяльності. Ця взаємозалежність полягає зокрема в тому, що частина категорій є економічними за своєю суттю, а частина фінансовими [6].

Необхідно розглядати фінансову безпеку суб'єктів підприємництва ширше, ніж просто рівень забезпеченості фінансовими ресурсами. Її сутність полягає в здатності підприємства самостійно розробляти й проводити фінансову стратегію відповідно до цілей корпоративної стратегії в умовах невизначеного й конкурентного середовища. Тобто, фінансова безпека представляє такий стан підприємства, що: дозволяє забезпечувати фінансову рівновагу, стабільність, платоспроможність і ліквідність підприємства в довгостроковому періоді; задовольняє потреби підприємства у фінансових ресурсах для стійкого розширеного відтворення підприємства; забезпечує достатню фінансову незалежність підприємства; здатна протистояти існуючим і виникаючим небезпекам і погрозам, що прагнуть завдати фінансової шкоди підприємству; забезпечує достатню гнучкість при прийнятті фінансових рішень; захищає фінансові інтереси власників підприємства.

Виділяють такі ключові риси фінансової безпеки суб'єктів підприємництва: забезпечує рівноважний та стійкий фінансовий стан; - сприяє ефективній діяльності суб'єкта підприємництва; дозволяє на ранніх стадіях визначити проблемні місця в діяльності організації; нейтралізує кризи та загрози банкрутству [7].

Перед фінансовою безпекою суб'єктів підприємництва постають такі завдання: ідентифікація ризиків і пов'язаних з ними потенційних небезпек і загроз; визначення індикаторів фінансової безпеки суб'єктів підприємництва; впровадження системи діагностики та моніторингу стану фінансової безпеки; контроль та оцінка ефективності дії системи фінансової безпеки; створення необхідних фінансових умов, що забезпечують стабільніше зростання; створення умов для формування оптимального обсягу фінансових ресурсів із внутрішніх і зовнішніх джерел; підтримка фінансової стійкості й платоспроможності фірми протягом усього періоду функціонування; створення умов, необхідних для забезпечення оптимального обсягу й рівня ефективності інвестицій; мінімізація фінансових ризиків; своєчасне впровадження у фінансову діяльність фірми сучасних технологій управління та інструментарію їх забезпечення; ефективний і швидкий вихід фірми з фінансової кризи й нейтралізація його наслідків.

Об'єктами впливу для реалізації цих завдань можуть бути: прибуток, капітал, інвестиції, інші джерела формування і використання фінансових ресурсів, фінансові та економічні ризики, кризи та інші. Реалізація завдань, поставлених перед фінансовою безпекою суб'єктів підприємництва, можлива при

виконанні певних функцій управління, які можна об'єднати у дві основні групи: функції, характерні для кожної системи управління будь-якого рівня менеджменту, та функції системи управління як спеціалізованого напряму фінансового менеджменту.

Базуючись на ключових характеристиках фінансової безпеки, урахувавши визначення, розроблені різними науковцями, слід зазначити, що сутність фінансової безпеки суб'єктів підприємництва – це здатність суб'єкта підприємництва здійснювати свою господарську діяльність, у тому числі й фінансову діяльність, ефективно і стабільно шляхом використання сукупності взаємопов'язаних діагностичних, інструментальних і контрольних заходів фінансового характеру, що мають оптимізувати використання фінансових ресурсів, забезпечити належний їх рівень і нівелювати вплив ризиків внутрішнього та зовнішнього середовища [5].

Для забезпечення фінансової безпеки суб'єкта підприємництва визначившись з фінансовими інтересами, сформулювавши цільову програму її функціонування і відповідно скорегувавши систему погроз, необхідно виділити із системи менеджменту фірми спеціалізований напрям – управління фінансовою безпекою, що буде являти собою систему принципів і методів розробки й реалізації управлінських рішень, пов'язаних із забезпеченням захисту пріоритетних фінансових інтересів фірми від зовнішніх і внутрішніх погроз. Для забезпечення фінансової безпеки суб'єктів підприємництва в сфері матеріального виробництва необхідне проведення детального аналізу причин фінансової нестабільності як окремо взятого підприємства, так і галузі в цілому. Важливими елементами є також пошук оптимальних важелів і механізмів забезпечення фінансової безпеки, здійснення постійного моніторингу й контролю за станом і рівнем фінансової безпеки суб'єктів підприємництва. Необхідно детально проаналізувати теоретичні аспекти щодо причин і наслідків фінансової нестабільності підприємств, сучасні наукові підходи до формування системи фінансової безпеки на рівні суб'єктів підприємництва.

Висновки. Таким чином, фінансова безпека суб'єктів підприємництва є важливою складовою фінансової безпеки держави і представляє собою здатність суб'єкта підприємництва здійснювати свою господарську, у тому числі й фінансову діяльність, ефективно і стабільно протягом невизначеного періоду часу шляхом використання сукупності взаємопов'язаних діагностичних, інструментальних і контрольних заходів фінансового характеру, що мають оптимізувати використання фінансових ресурсів, забезпечити належний стан їх рівень і нівелювати вплив ризику внутрішнього та зовнішнього середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Барановський О.І. Основи фінансової безпеки / Финансовые услуги.- 1998.№1.- С. 16-19.
2. Концепція фінансової безпеки України // www.ufs.com.ua.
3. Грунин О.А., Грунин С.О. Экономическая безопасность организации. СПб.: Питер. - 2002. - С.8.
4. Гукова А.В., Аникина И.Д. Роль фінансової безпеки підприємства в системі його економічної безпеки// Образование и общество. 2006. - №3. – С.98-102.

5. Новосядло Е.В. Система управления финансовой безопасностью фирмы // Своё дело и карьера. – 2006. – № 14 (от 18 мая 2006). – С. 14-16.
6. Шевченко І. Особливості формування економічної безпеки підприємства / І. Шевченко // Наука молода. – 2010. – №10. – С. 178-181.
7. Шемаєва Л.Г. Економічна безпека підприємств у стратегічній взаємодії з суб'єктами зовнішнього середовища: автореф. дис. д-ра. екон. наук / Л.Г. Шемаєва. – К., 2010. – 39 с.

УДК: 663.93: 178.7: 339.138

ПСИХОГРАФІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СПОЖИВАЧІВ ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ І ЗАСОБИ ПРОТИДІЮЧОГО МАРКЕТИНГУ

*Сергєєва Ю.А. - к.с.-г.н., доцент,
Зубрійчук А.А. - магістр, Херсонський ДАУ*

Постановка проблеми. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), щороку тютюн забирає життя 5 млн людей, і якщо нинішні тенденції не візьмуть під контроль, то 500 млн чоловік незабаром помруть від різних хвороб, пов'язаних із палінням.

Підраховано, що у США, де паління поширене значно менше, ніж в Україні, смертність від його наслідків перевищує смертність від СНІДу, алкоголізму та нещасних випадків. Щодо нашої держави, то смертність від ішемічної хвороби серця зумовлена в нас курінням на 30-40%, захворюваність на рак легенів – на 90%, онкозахворюваність будь-якої локалізації – на 30%. В Україні паління є опосередкованою причиною 16-18% усіх випадків смерті.

22.09.2011 року Верховна Рада України заборонила рекламу, спонсорство і стимулювання продажу тютюнових виробів. Відповідно до закону реклама тютюнових виробів, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються тютюнові вироби, забороняється: на радіо і телебаченні, в тому числі кабельному, супутниковому, IP-телебачення, on-line-телебаченні, мобільне телебачення, цифровому і ефірному телебаченні та інших засобів передачі сигналу.

Реклама тютюну забороняється також у наукових, науково-популярних, навчальних, суспільно-політичних, довідкових, літературно-художніх виданнях, у тому числі у всіх друкованих ЗМІ, на транспорті, зовнішня реклама, у місцях проведення масових заходів, в інтернеті. Проте до цих пір дозволена реклама сигарет у мережі Інтернет, у магазинах і кіосках, дозволяється також проведення акцій-розіграшів, промоакцій на вулицях, спонсорство і стимулювання продажу сигарет. Законом забороняється спонсорство з використанням реклами тютюнових виробів і назвами виробників, імпортерів і продавців тютюнових виробів теле і радіопередач, театральних-концертних, оздоровчих-спортивних, культурно-розважальних заходів.